

Amb motiu de l'inici del curs escolar

Més de 135.000 infants en risc de pobresa comencen el curs sense beca menjador, un terç de total

- La majoria de l'alumnat sense beca cursa l'ESO, on hi ha menys menjadors, tot i ser una etapa obligatòria i fonamental pel creixement.
- Catalunya té el preu de menjador més alt de tot l'Estat. En una llar en risc de pobresa amb dos fills, suposa més del 9 % dels ingressos.
- Educo reclama avançar cap al menjador universal i gratuït com a part del dret a l'educació i calcula que suposaria el 0,4% del PIB català.

03 de setembre de 2026.- Amb motiu de l'inici del curs escolar el proper dimarts 8, l'ONG d'infància i educació Educo torna a posar sobre la taula les dificultats de molts infants per anar al menjador escolar. Segons les últimes dades publicades del curs 25/26, a Catalunya, **135.648 infants i adolescents en risc de pobresa o exclusió social encara queden fora de les beques per anar al menjador (el 36,9 % de l'alumnat vulnerable)**, tot i que aquest servei hauria de ser part del dret a l'educació i una eina clau per reduir la pobresa infantil, tal com reivindica l'entitat. Les beques i la inversió han crescut més que mai, però no han pogut compensar que la pobresa infantil també: la taxa AROPE dels menors de 16 anys ha pujat del 34,8% al 36,1% en un any, segons l'IDESCAT.

El sistema de beques ha millorat de manera notable. El curs 25-26, les beques de menjador van arribar a 231.637 infants (un 22,8% del total de l'alumnat), 17.672 alumnes més que el curs anterior. "Cal reconèixer que **donar més beques funciona**, ja que el curs anterior la infància en risc de pobresa que es quedava fora de les beques suposava el 40,8 % (enfront del 36,9 % actual), o sigui que **engany hi ha menys infants sense beca**", explica Guiomar Todó, directora general adjunta d'Educo. La ONG també destaca que a Catalunya, la majoria de les beques cobreixen el 100% del cost, amb una mitjana de cobertura del 81,6 %, molt per sobre de la mitjana estatal, que és del 69%.

Tanmateix, encara queden fora molts infants. “Aquests nens i nenes venen d'un estiu on han tingut menys oportunitats d'oci que la resta, en habitatges moltes vegades poc preparats per les onades de calor extrema que hem viscut. I ara, amb l'inici del curs, s'enfronten a un altre repte que els situa en clar desavantatge davant els seus companys i companyes: **no poder gaudir d'un àpat complet i nutritiu al dia, entre d'altres beneficis que sabem que té l'espai de migdia**”, afirma la portaveu d'Educo, ONG que porta més d'una dècada treballant amb centres escolars i entitats socials per garantir un espai menjador de qualitat, donant beques per a nens i nenes en situació de vulnerabilitat que no reben els ajuts públics i defensant el menjador escolar universal i gratuït com a part del dret a l'educació.

L'ESO, l'etapa més perjudicada

Educo estima que la majoria de l'alumnat en situació de vulnerabilitat que es queda sense beca va a l'ESO. El principal escull en aquesta etapa és que bona part dels instituts no tenen menjador, especialment els públics.

“Per tant, l'avenç del sistema de beques es frena en sec a secundària. Sense menjador a l'institut, les famílies no poden demanar beca perquè no se la concediran, tot i que l'adolescent segueix necessitant un àpat complet diari, igual que a primària. **Ha d'haver una aposta clara per part de les administracions, perquè els beneficis de les beques i del menjador escolar arribin als adolescents de l'ESO**”. Un exemple del que es podria fer és el cas de Barcelona, on el Consorci d'Educació ha aconseguit que tots els instituts públics ofereixin aquest servei des del curs 2022/2023 (suposen al voltant del 20% dels centres públics que imparteixen l'ESO a Catalunya).

El preu del menjador segueix pujant i recau sobre les famílies

El menjador escolar costarà 7,83 euros per dia aquest curs 2026-2027, després del quart any consecutiu de pujada. **Per a una família, això suposa uns 1.370 euros anuals per cada fill o filla.**

Per a moltes famílies, aquest cost és senzillament inassolible. Educo calcula que **una família situada al llindar de la pobresa** i formada per dues persones adultes i dos menors de 14 anys que vagin al menjador, **hauria de destinar el 9,4% dels seus ingressos anuals al menjador escolar en absència d'ajuts o beques**. "I això suposant que entre les dues persones adultes arribessin al màxim d'ingressos que marca aquest llindar, uns 29.110 euros anuals. Si cobren menys, com passa en infinitat d'ocasions, el percentatge destinat encara seria més alt", puntualitza Guiomar Todó. "Un preu elevat permet una alimentació saludable i un servei de monitoratge de qualitat, però demanem que no l'assumeixin les famílies. L'espai de migdia no només alimenta: també educa, cuida, protegeix i ensenya a conviure, i és una eina essencial per garantir l'equitat educativa", afirma.

El menjador escolar universal: una oportunitat política

Aquesta demanda arriba en un moment de creixent consens polític. L'octubre de 2025, el Parlament de Catalunya va instar el Govern, per àmplia majoria, a garantir la gratuïtat dels menjadors escolars en totes les etapes educatives. Aquesta voluntat comença a traduir-se en recursos: el pressupost de la Generalitat per al 2026 destina més de 250 milions als ajuts de menjador i transport escolar. Educo celebra aquesta aposta, tot i que defensa avançar cap a un menjador escolar universal i gratuït, o sigui, per a tots els nens i nenes.

Quant costaria el menjador universal?

Garantir el menjador escolar per a tot l'alumnat d'infantil, primària, secundària i educació especial de Catalunya **tindria un cost d'almenys 1.365 milions d'euros l'any, el 0,41% del PIB català**. Catalunya destina el 4,09% del PIB a educació (lluny del 6% que fixa la llei catalana), per sota de la mitjana estatal (4,34%) i europea (4,65%). Sumant-hi el menjador universal, s'arribaria al 4,5%, superant la mitjana estatal, però encara per sota de l'europea. "Des d'Educo defensem incloure també l'alumnat de 0-6, tot i no ser obligatori", puntualitza Todó. "Apostar per el menjador universal no és una despesa, si no una inversió que té un retorn en la societat. Països com Suècia, Finlàndia o Estònia ja tenen menjador escolar universal a l'educació obligatòria".

Des de 2013, Educo té en marxa el programa de Beques Menjador Educo, que dona suport a les famílies que no han pogut obtenir una beca menjador pública o només han rebut una ajuda parcial i no poden assumir la resta del cost. Des d'aleshores, gràcies a les aportacions de particulars i empreses, a tota Espanya s'han facilitat 83.000 beques i 6,6 milions d'àpats. En aquest anys, a Catalunya, s'han concedit unes 15.000 beques i al voltant d'1,5 milions d'àpats durant el curs i a l'estiu.

El cas d'Espanya

Informe i materials audiovisuals

Un any més, Educo presenta l'informe *Vuelta al cole, ¿vuelta al comedor. sobre el acceso al comedor escolar en España 2026*, on analitza la situació de les beques i ajudes al menjador arreu de l'Estat, amb dades del curs 24/25 del Ministeri d'Educació.

A Espanya, 1,2 milions de nens, nenes i adolescents que necessiten una beca menjador no la tenen, és a dir, més de la meitat dels infants en situació de pobresa i vulnerabilitat (54 %). **En una aula imaginària de 24 alumnes, 4 estarien en risc de pobresa i no tindrien aquest ajut.** Per una família de quatre membres per sota del llindar de pobresa, el cost anual del menjador pot suposar el 7,6% dels seus ingressos.

El gruix de l'alumnat que no pot accedir a les beques està a l'ESO i la falta de menjadors als instituts és la causa principal. Mentre més dels 75% dels centres concertats i privats de secundària tenen menjador, a l'educació pública només en tenen el 18,44%.

Educo també ha calculat el que costaria que tots els infants poguessin anar de manera gratuïta al menjador: 6.166 milions d'euros anuals, el 0,37% del PIB.

Sobre Educo:

Sobre Educo: Des de fa més de 30 anys, Educo treballa en la defensa dels drets dels infants; especialment en el dret a rebre una educació de qualitat. Actualment, duem a terme més de 200 projectes a 18 països on participen 1 milió de nens, nenes, adolescents i joves. Formem part de l'aliança ChildFund, que compta amb 11 organitzacions i està present a 70 països, on dona suport a 36 milions de nens i nenes i les seves famílies.

Prensa

Vanessa Pedrosa

vanessa.pedrosa@educoco.org / 626435215

Laura Hurtado

laura.hurtado@educoco.org / 670621481